

לא יצאו מתורת תרומות ומעשרות, ומאחר שכמות שהן נגמרה מלאכתן למה שחישב עליהן, מיד נעשו טבל, ואסור לאכול מהן עד שיעשר.

זמן חיוב תרומות ומעשרות בשבולי קטניות

נתבאר, שנחלקו רבי ורבי יוסי ברבי יהודה בדין תבואה שהכניסה לבית בשבולים על דעת למוללן. לדעת רבי, מאחר שדעתו למוללן, נגמרה מלאכתו, ובהכנסתו לבית נתחייבו בתרומות ומעשרות. ולדעת רבי יוסי ברבי יהודה, מאחר שאין בהן מירוח, אין בהן חובת תרומות ומעשרות.

ולחן יתבאר בעזה"י, מה דין קטניות שהכניסו לבית בגבעולים, ולא מירח אותן קודם לכן.

ללשון ראשון דעת אביי, שרק בתבואה שהכניסה שבולים, אמר רבי יוסי ברבי יהודה, שאינה מתחייבת בתרומות ומעשרות, כי רוב בני אדם מגדלים תבואה לדישה ולמרחה, ולכן רק המירוח נחשב אצלה גמר מלאכה. אבל קטניות, יש בני אדם הרבה שאין חובטים הכל יחד, אלא בכל פעם כדי צורך אכילה אחת, ומקיימים אותם בחבילות, ולכן מודה רבי יוסי ברבי יהודה, שכשעושים מהם חבילות, זהו גם גמר מלאכתם, וכשהכניסום אחר כך לבית, חייבים בתרומות ומעשרות.

וללשון שני דעת אביי, שרק בתבואה שהכניסה שבולים, אמר רבי, שאם הכניסה למלילות נחשבת כמות שהיא שנגמרה מלאכתה וכשהכניסה אחר כך לבית נתחייבה במעשרות, כי יש הרבה שמכניסים שבולים למלילות. אבל קטניות, סתם הכנסתם למרוח ולא למלילות ולכן מודה רבי, שכשעושים מהם חבילות, אין זה גמר מלאכתם, וכשהכניסום אחר כך לבית, לא נעשו טבל ולא נתחייבו בתרומות ומעשרות.^א

^א והקשה הר"ר שמשון מקוצי, דבכל התלמוד לא מצינו איכא דאמרי כי האי גוונא, שהוא להפך מן הראשון ... ותירץ דהכי קאמר לישנא קמא, מחלוקת בשבלין היכא שפירש בהדיא שהכניסו לשבלין, אבל בקטניות שפירש למוללן דברי הכל טבלא, והוא הדין דפליגי בקטניות סתם ובשבלין סתם. ולא יכא דאמרי הכי קאמר, מחלוקת בשבלין סתם, שלא פירש למוללן, אבל בקטניות סתמא, כולי עלמא מודו דלא טבלו, והוא הדין בקטניות שהכניסו למוללן פליגי, וכן בשבלין פליגי ... [תוס']: